

Správa sociálního zabezpečení

Státní sociální podpora
Sociální pomoc

Státní sociální podpora

- účel:
 - obecně – řešení sociálních situací, které jsou obecně společností akceptovány a považovány za potřebné k řešení
 - v ČR – podíl státu na krytí nákladů na výživu a ostatní základní potřeby rodin s dětmi
- základní charakteristika
 - povinné státní zabezpečení
 - systém je prováděn státem a financován státní rozpočtem
 - přesně vymezený osobní a věcný rozsah
 - zaopatřovací princip z hlediska postavení jedince
- upraveno v zákoně č. 117/1995 Sb.
- nutno aplikovat i zákon č. 110/2006 Sb.

Osobní rozsah státní sociální podpory

- vymezeno v ustanovení § 3 zákona č. 117/1995 Sb.
- okruh oprávněných osob
 - fyzická osoba s trvalým pobytem na území ČR (stejnou podmínkou musejí splňovat i osoby společně posuzované)
 - fyzické osoby (cizinci), které mají trvalý pobyt podle zvláštního právního předpisu (zákon o azylu) – rodinní příslušníci také
 - cizinci s dlouhodobým pobytem nad 365 dnů
 - děti – cizinci do jednoho roku věku (narození a hlášení na území ČR)
 - nezletilé děti (cizinci) svěřené na území ČR do péče
 - fyzické osoby, které mají postavení dlouhodobě pobývajících rezidentů v ES s povolením k dlouhodobému pobytu (mají zde bydliště) na území ČR + rodinní příslušníci
 - cizinci s dlouhodobým pobytem na území ČR za účelem vědeckého výzkumu
 - cizinci s doplňkovou ochranou (zákon o azylu)
 - cizinci s povolením k dlouhodobému pobytu za účelem výkonu zaměstnání s vysokou kvalifikací
 - fyzická osoba, které byla podmínka trvalého pobytu prominuta
- obecnou podmínkou je bydliště na území ČR – definice § 5 odst. 6 zákona č. 111/2006 Sb.

Osobní rozsah - pokračování

- pojem „rodina“ pro účely státní sociální podpory – vymezuje ust. § 7, rozumí se jím oprávněná osoba a společně posuzované osoby
 - nezaopatřené děti
 - nezaopatřené děti a rodiče těchto dětí
 - manželé partneři nebo druh a družka, nejde-li o rodiče
 - nezaopatřené děti, jejich rodiče, pokud jsou nezaopatřenými dětmi a jsou osamělí, a rodiče těchto rodičů
- podmínkou je, že spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby
 - pozor vyvratitelná právní domněnka společné domácnosti v § 7 odst. 3

Orgány státní sociální podpory

- úřady státní sociální podpory - § 2a
 - v prvním stupni
 - Úřad práce ČR – krajská pobočka a pobočka pro hlavní město Praha
 - ve druhé stupni
 - Ministerstvo práce a sociálních věcí
- Ministerstvo práce a sociálních věcí také jako metodický a řídicí orgán státní správy

Věcný rozsah státní sociální podpory

- základní charakteristika dávek
 - obligatorní, peněžité, opakující se nebo jednorázové, doplňkový charakter
- druhy dávek
 - závislé na výši příjmu
 - přídavek na dítě
 - příspěvek na bydlení
 - porodné
 - ostatní dávky
 - rodičovský příspěvek
 - dávky pěstounské péče – zrušeno z. č. 401/2012 Sb., upraveno nadále zákonem o sociálně-právní ochraně dětí
 - příspěvek na úhradu potřeb dítěte
 - odměna pěstouna
 - příspěvek při převzetí dítěte
 - příspěvek při zakoupení motorového vozidla
 - pohřebné

Sociální pomoc

- doplňkový systém
- pomoc fyzickým osobám, které ocitly v tíživých sociálních situacích, které nemohou překonat vlastním přičiněním
- princip subsidiarity
- nositelem je stát (státní zabezpečení), ale vzhledem k principu subsidiarity zde působí řada dalších subjektů (nestátní subjekty)
- zaopatřovací princip z hlediska fyzické osoby (oprávněné osoby)
- státní paternalismus x odpovědnost jedince za vlastní zajištění

Sociální pomoc - pokračování

- oblasti, kde sociální pomoc působí:
 - pomoc osobám v nepříznivé sociální situaci, hrozí jim sociální vyloučení a potřebují tuto situaci překonat pomocí určitých služeb – upraveno zák. č. 108/2006 Sb.
 - zajištění základních životních podmínek osobám, které se ocitly v hmotné nouzi – upraveno zák. č. 111/2006 Sb.
 - pomoc osobám těžce zdravotně postiženým – upraveno zák. č. 329/2011 Sb.

Osobní rozsah sociální pomoci

- osobní rozsah podle zákona č. 108/2006 Sb.
 - osoba s trvalým pobytem na území ČR,
 - osoba, které byl udělen azyl podle zvláštního zákona,
 - cizinec bez trvalého pobytu na území ČR, jemuž tato práva zaručuje mezinárodní smlouva,
 - občan jiného členského státu EU, který je na území ČR hlášený k pobytu po dobu delší než 3 měsíce, pokud tento nárok nevyplývá z přímo použitelného předpisu (nařízení č. 1408/71 o aplikaci soustav sociálního zabezpečení nebo nařízení č. 1612/68 o svobodě pohybu zaměstnanců uvnitř ES),
 - rodinný příslušník občana jiného členského státu EU za stejných podmínek jako samotný občan,
 - cizinec, který má právo dlouhodobého pobytu na území jiného členského státu EU a je hlášen v ČR k pobytu na dobu delší než 3 měsíce,
 - cizinec s povolením k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu,
 - cizinec s modrou kartou
 - osoba pobývající legálně na území ČR.

Osobní rozsah - pokračování

- osobní rozsah podle zákona č. 111/2006 Sb.
 - osoba s trvalým pobytem na území ČR,
 - osoba, které byl udělen azyl podle zvláštního zákona,
 - cizinec bez trvalého pobytu na území ČR, jemuž tato práva zaručuje mezinárodní smlouva,
 - občan jiného členského státu EU, který je na území ČR hlášený k pobytu po dobu delší než 3 měsíce, pokud tento nárok nevyplývá z přímo použitelného předpisu (nařízení č. 1408/71 o aplikaci soustav sociálního zabezpečení nebo nařízení č. 1612/68 o svobodě pohybu zaměstnanců uvnitř ES),
 - rodinný příslušník občana jiného členského státu EU za stejných podmínek jako samotný občan,
 - cizinec, který má právo dlouhodobého pobytu na území jiného členského státu EU a je hlášen v ČR k pobytu na dobu delší než 3 měsíce
 - osoba pobývající legálně na území ČR.
- obecnou podmínkou je bydliště na území ČR - § 5 odst. 6

Osobní rozsah - pokračování

- osobní rozsah podle zákona č. 329/2011 Sb.
 - osoba s trvalým pobytem na území ČR
 - osoba, které byla udělena mezinárodní ochrana ve formě azylu nebo doplňková ochrana,
 - cizinec bez trvalého pobytu, kterému tento nárok zaručuje mezinárodní smlouva
 - občané jiného členského státu EU, hlášení na území ČR k pobytu po dobu delší než 3 měsíce, pokud jim nárok na sociální výhody nevyplývá z přímo použitelného předpisu ES
 - rodinní příslušníci občana jiného členského státu EU za stejných podmínek
 - cizinec s přiznaným postavením rezidenta na území jiného členského státu EU
- obecnou podmínkou je bydliště na území ČR

Sociální pomoc - pokračování

- neodůvodnitelná zátěž systému
 - posuzuje se v souvislosti s poskytováním dávek občanům EU (rodinným příslušníkům), ale jen v případě, že dávky nevyplývají z přímo použitelného předpisu
 - upraveno
 - § 29 zákona č. 329/2011 Sb.
 - § 16 zákona č. 111/2006 Sb.
 - bodové hodnocení
 - pokud na základě bodového hodnocení se dospěje k závěru, že tato osoba představuje neodůvodněnou zátěž, znamená to ukončení pobytu na území ČR - Policie

Nositelé sociální pomoci

- pro oblast sociálních služeb
 - MPSV
 - Úřad práce – krajská pobočka
 - Okresní správa sociálního zabezpečení – posuzování zdravotního stavu žadatele o příspěvek na péči
 - kraje a obce v samostatné působnosti
 - fyzické a právnické osoby (poskytovatelé služeb s registrací)
- pro oblast pomoci v hmotné nouzi
 - Úřad práce – krajská pobočka
 - MPSV
- pro oblast péče o TZP občany
 - Úřad práce – krajská pobočka
 - MPSV

Věcný rozsah sociální pomoci

- mohou se vyskytovat všechny druhy plnění (peněžité a věcné dávky, služby)
- mohou se vyskytovat ve všech podobách (obligatorní a fakultativní, opakující se i jednorázové)
- struktura dávek a služeb
 - pro oblast sociálních služeb
 - příspěvek na péči (peněžitá, opakující se, obligatorní dávka)
 - služby
 - sociální poradenství
 - služby sociální péče
 - služby sociální prevence

Věcný rozsah sociální pomoci - pokračování

- pro oblast pomoci v hmotné nouzi
 - poskytují se peněžité opakující se i jednorázové dávky, obligatorní i fakultativní povaha
 - příspěvek na živobytí (obligatorní dávka)
 - doplatek na bydlení (obligatorní dávka)
 - mimořádná okamžitá pomoc (fakultativní dávka)
- pro oblast péče o TZP osoby
 - peněžité dávky
 - příspěvek na mobilitu
 - příspěvek na zvláštní pomůcku
 - průkazy osoby se zdravotním postižením